

** *		
20:29	19:12	י-ם
20:32	19:29	ת"א
20:33	19:24	חיפה
20:29	19:28	ב"ש

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הפרשה אוצר הסיפור

דבקות של רחמים

שלש פעמים חזק

בפרשת מטות-מסעי, הרבי מסביר את המעלה של המספרים מ-1 עד 5, אבל יש מעלה מיוחדת דווקא ב-3. 1 הוא המשכה מלמעלה, רק "הוי' אחד"; 2 אומר שכבר יש התנגדות מלמטה, "עזר כנגדו", כנגד ההמשכה - יש גם המשכה וגם העלאה; ב-3 יש את הכח לעשות שלום ולהפוך גם את המנגד לאוהב.

בגלל המעלה של השלש, אומר הרבי, אנחנו אומרים בסוף כל חומש שלש פעמים "חזק חזק ונתחזק". הרבי מדגיש את המעלה של "חזק חזק ונתחזק" של סוף חומש במדבר, כי במובן מסוים הוא סוף התורה. אמנם אחר כך יש עוד חומש, חומש דברים, אבל הוא כבר משנה תורה - יש ארבעה חומשים של "תורה" ועוד חומש אחד של "משנה תורה". משנה תורה הוא שרש התורה שבעל פה שבתוך התורה שבכתב. בכל אופן, ה"חזק חזק ונתחזק" של במדבר הוא סיום מיוחד, חוזק מיוחד.

החוזק המיוחד הזה גם שייך לתקופה הזו של בין המצרים. מתוך החוזק הזה ה' סתר את בתי המקדש הראשון והשני על מנת לבנות מחדש את בית המקדש השלישי. גם לגבי בית המקדש השלישי מסביר הרבי שהוא החיבור של בית המקדש הראשון, שהוא המשכה מלמעלה, ובית המקדש השני, שהוא העלאה מלמטה. החיבור שלהם - שהוא גם הכח להפוך את כל המנגד לאוהב - הוא בבית המקדש השלישי והנצחי, שיבנה על ידי משיח צדקנו.

(כ"ז תמוז פ"ד)

הם ישבו יחד,
ורבי שלמה
מקרלין נכנס
לדבקות,
ובאותו זמן
נכנסו שני
גנרלים של
הקוזקים עם
חרבותיהם

כ"ב בתמוז, הוא יום ההילולא של ר' שלמה מקרלין. פעם אחת, בתקופה של הפרעות ברוסיה, שבסוף נהרג בה, נסע עם תלמידו המובהק רבי מרדכי מלעכוויטש ונכנסו לאיזה פונדק, ושמה פגשו עוד צדיק מצדיקי הדור - רבי מרדכי מנעשביז. הם ישבו יחד, ורבי שלמה מקרלין נכנס לדבקות, ובאותו זמן נכנסו שני גנרלים של הקוזקים עם חרבותיהם וכו'. הם ראו שיש יהודי מאד מכובד, אבל לא מגיב להם ולא מסתכל - לא זע ולא נע (יש שני מרדכי כאן, אבל הוא המרדכי האמיתי שלא קם ולא זע) - והתחילו לצעוק עליו חזק שיגיב, ללא תועלת. התרגזו נורא, הוציאו את החרבות והחזיקו את החרב על צווארו - כל זה לעיני תלמידו המובהק, הקשור אליו כבן ויותר מבן, רבי מרדכי מלעכוויטש. פניו נעשו חוורות כסיד, כשרואה ששמים את החרב על הצוואר של הרבי, ועד סוף ימיו - האריך ימים עוד כחמישים שנה - נשאר חוורון בפניו מסיפור זה. בסוף לא הרגו אותו - רפו ממנו. איימו, אבל בסוף לא הרגו אותו והלכו משם. רבי שלמה מקרלין לא שם לב לכלום.

מי שבאמת עבר כאן את החוויה - ר"מ מלעכוויטש - התבטא שעכשיו אני מבין את מאמר חז"ל "אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים", כלומר, שגם לאחר גזר דין מות יש מקום לבטל את הגזירה על ידי תפלה מקירות הלב, ככתוב על חזקיהו שפנה לקיר והתפלל מקירות הלב. זה רחמים - לבקש רחמים. זה קצת חידוש - למה אמר כך. מי שחווה זאת הכי הרבה זה התלמיד - נשאר חוור עוד חמישים שנה - ובודאי הבין נכון מה קרה כאן. וכתוב בפמ"ה בתניא שזה לעורר רחמים רבים על כנסת ישראל, זה ענינו.

ומה החידוש של הסיפור הזה? שזה שהוא בדבקות זה רחמים. דבקות אמיתית זה בריח התיכון מן הקצה אל הקצה - זה כתר, זה דעת, אבל הנקודה הפנימית זה רחמים. הוא לא מנותק מהמציאות בדבקות. משמע מסיפור זה שאם הדבקות שלו לא היתה רחמים היו הורגים אותו. מי שלגמרי למעלה גם לא אכפת לו. מה שקורה עם הצדיק זה מה שהוא רוצה - בסוף רצה, והרגו אותו, ואם כאן לא הרגו אותו סימן שלא רצה. לכאורה לא יודע מה קורה איתו, אבל צריך לומר שמתוך הדבקות עורר רחמים - אפילו על עצמו.

(כ"ד תמוז ס"ז)

אוצר התבונה

נחלה לכל יהודי

לכל יהודי יש נחלה בארץ ישראל. זהו עיקרון יסוד בתורה, ולפיו יש לפעול גם כיום בתיקון המדינה.

ארץ ישראל כולה שייכת לעם ישראל כולו, מאז שניתנה לאברהם אבינו מאת הקב"ה בכתוב בתורה "לְאַרְצָךָ נָתַתִּי אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת".

מלבד הבעלות הכללית, יש לכל יהודי נחלה מיוחדת בארץ. "וְהִתְנַחֲלֶתֶם אֶת הָאָרֶץ בְּגֻרְלָהּ". לכל אחד מישראל יש "שדה אחוזה" אותה הוא יורש מאבותיו, וגם כשנמכרה

לאחר היא חוזרת לבעליה המקוריים ביוכל. "וְעָמַךְ בָּלֶם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ", לכל יהודי יש ירושה - חלק בארץ (כשם שיש לו אות

בספר התורה), "חולקא בעמא ובארעא קדישא". אותו חלק שנקבע על פי הגורל, למעלה מטעם ודעת, שייך לעצמות הנפש שלו, "מה נעים גורלנו".

בימות המשיח תחולק הארץ מחדש "וְחִלַּקְתֶּם אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לְכֶם לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל" (כולל גרי-הצדק, וכן יהיה חלק מיוחד לכהנים ולויים, כך שכל יהודי יקבל חלק כלשהו בארץ), "וְחִטְעֲנוּ בְּגִבּוֹלֵנוּ".

כיום, למעשה אין חלוקת נחלות בארץ לפי השבטים, וגם היובל איננו נוהג (עד ביאת המשיח במהרה בימינו). אך גם במצב הזה עלינו לנהוג בהתאם לעקרון היסודי: לדאוג לנחלה בארץ לכל יהודי!

הצעד הראשון בתיקון המדינה הוא ירושת הארץ ויישובה. במסגרת זו, יש לדאוג לכך שלכל משפחה תהיה נחלה בארץ, יחידת נדל"ן בסיסית בבעלות מלאה (בקרע או בדירור).

נחלה נותנת לאדם יציבות, "כל אדם שאין לו קרקע אינו אדם", ובמיוחד בארץ ישראל ש"מי שיש לו בה חלק, חשוב הוא כחלק עולם הבא". עם ישראל וארץ ישראל נמשלו לחתן וכלה, "כִּי יִבְעַל בְּחוּר בְּתוּלָה יִבְעֲלוּהָ בְּנִיָּה" - כל מקום בארץ המיושב בידי יהודים הוא 'נקודת חיבור' בין החתן והכלה, ורצף ההתיישבות הוא 'תוכו רצוף אהבה'.

(מתוך הספר "תיקון המדינה", תמוז פ"ג)

אוצר הרמז

מתוך המרידות (מרה) מגיעים לגורל (אילמה אותיות אלהים)

בפרשת מסעי יש מב מסעות עד שמגיעים לארץ ישראל ומחלקים אותה לפי גורל. אחד המסעות הוא "ויסעו ממרה ויבאו אילמה", והמגיד ממעזריטש מסביר ש"אילמה" - אותיות אלהים, מדת הדין - היינו א-לי מה. אני יכול לזהות ולהכיר את א-לי, אבל לא יכול להשיג אותו בשכל - הוא בחינת מה - אין אלקי שאי אפשר להשיג. זו בחינת הגורל, מדרגה שכל כך למעלה מטעם, אליה מגיעים מתוך מרידות החיים - "ויסעו ממרה". ב-מב המסעות של החיים יש הרבה מרידות, ודווקא מתוך כל מה שאדם עובר בחיים הוא מגיע אל הגורל, לבחינת "אילמה", "אני אמרתי אלהים אתם".

(כ"ז תמוז פ"ב)

אוצר האקטואליה

מתי עושים הסכמים?

אנחנו נמצאים במלחמת-דת, בה רצונו של האויב נובע מהאמונה השקרית שלו, ובכל בית בעזה מובלט שהיעד הוא ירושלים והמסגד הטמא שבהר הבית. לכן, כח רצון חזק יותר יכול לנבוע רק מהאמונה של עם ישראל באלקי-אמת ומהחזון של בנין בית ה' אליו תנהר האנושות כולה.

כמובן, להכרה בכך שמדובר במלחמת דת מתלווה גם מציאותיות פשוטה, שיודעת שאין כאן מקום לדמיונות על פשרות והסכמים - המנטליות של האויב לא מאפשרת זאת. היום החינוך הצבאי כולל את ההנחה שאת הסכסוך פותרת הדיפלומטיה, שהיא המשכה של המלחמה - או, מדויק יותר, שהמלחמה היא עוד אמצעי דיפלומטי בדרך להסכם... - והנחה זו משבשת את דעתם של אנשי הצבא. צריכים לזכור שבכניסה לארץ לא התנהל מו"מ עם הכנענים - אלא רק ניתנו האפשרויות של "הרוצה להשלים ישלים [לפי ההגדרות השלום-הכנוע של התורה, תוך ויתור על כל זכות לאומית ובתנאי מס ועבדות], הרוצה לברוח יברח, והרוצה לעשות מלחמה יעשה מלחמה". רק אחרי נצחון מוחלט, תוך שבירת האמונה של האויב והודאה שלו בהפסד, ניתן 'למסגר' את ההפסד הזה בתנאים שיעוגנו בהסכם.

(כ"ה סיון פ"ו)

אוצר הפתגם

סוף פרק ג בהושע הוא פסוק מפורסם שקשור לבקשת הגאולה - "אַחֲרֵי יָשְׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבָקְשׁוּ אֶת הוֹי' אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דָּוִיד מֶלֶכָם וּפָחַדּוּ אֶל הוֹי' וְאֵל טוֹבוֹ בְּאַחֲרֵי הַיָּמִים". חז"ל מסבירים ש"טובו" זה בית המקדש, "ההר הטוב הזה והלבנון", שקשור לימים האלה - ימי בין המצרים, ימי האבלות על בית המקדש. אנחנו רוצים שה' יחזיר לנו את בית המקדש, את הטוב, השרש של "טוב הוי' לכל ורחמיו על כל מעשיו" - המקום ממנו יוצאי רחמי ה' על כל העולם.

(שבת פינחס פ"ד)